

İÇİNDEKİLER

Prof. Dr. Hüsni Yusuf GÖKALP	i
Tarım ve Köyişleri Bakanı	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
1. GİRİŞ	1
2. KONU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR	3
2.1. Dünyada Yapısal ve Ekonomik Analiz ile İlgili Bazı Çalışmalar	3
2.2. Türkiye’de Konu İle İlgili Bazı Çalışmalar	3
3. MATERYAL ve YÖNTEM	7
3.1. Materyal	7
3.2. Yöntem	7
3.2.1. Örneklem aşamasında uygulanan yöntem	7
3.2.2. Anket aşamasında uygulanan yöntem	10
3.2.3. İncelenen işletmelerin analizinde kullanılan yöntem	12
4. TÜRKİYE’DE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE EKONOMİK ÖNEMİ	15
4.1. Türkiye’de Koyun ve Keçi Yetiştiriciliği	15
4.2. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin ekonomik önemi	17
5. ARAŞTIRMA BÖLGESİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	18
Şehir nüfusu	19
5.1. Tarımsal Üretim	20
5.1.1. Bitkisel Üretim	20
5.1.2. Hayvansal Üretim	21
6. GAP BÖLGESİNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN YETİŞTİREN İŞLETMELERİN EKONOMİK ANALİZİ	24
6.1. İşletmelerinin Genel Özellikleri	24
6.2. Arazi Varlığı ve Tasarruf Şekli	25
6.3. Arazi Kullanımı	25
6.4. Nüfus ve İşgücü	27
6.4.1. Nüfus	27
6.4.2. İşgücü	28
6.4.3. Çekigücü	33
6.5. Sermaye	33
6.5.1. Aktif Sermaye	33
6.5.1.1. Çiftlik sermayesi	33
6.5.1.1.1. Arazi sermayesi	33
6.5.1.1.2. Arazi ıslahı sermayesi	36
6.5.1.1.3. Bina sermayesi	36
6.5.1.1.4. Bitki sermayesi	37
6.5.1.1.5. Toplam çiftlik sermayesi	37
6.5.1.2. İşletme sermayesi	40
6.5.1.2.1. Hayvan sermayesi	40
6.5.1.2.2. Alet- makine sermayesi	40
6.5.1.2.3. Yardımcı maddeler varlığı	42
6.5.1.2.4. Para sermayesi	43
6.5.1.2.5. Toplam işletme sermayesi	44
6.5.1.3. Aktif sermayenin topluca incelenmesi	44
6.5.2. Pasif sermaye	45

6.5.2.1. Yabancı sermaye	45
6.5.2.1.1. Borçlar	45
6.5.2.1.2. Kiraya ve ortağa tutulan arazi değeri	45
6.5.2.2. Öz sermaye	45
6.6. İşletmelerin Yıllık Faaliyet Sonuçları	49
6.6.1. Gayri safi üretim değeri	49
6.6.2. Gayri Saf Hasıla	54
6.6.3. İşletme masrafları	54
6.6.3.1. Değişen masraflar	55
6.6.3.2. Sabit masraflar	56
6.6.3.3. Toplam masraflar	59
6.6.4. Brüt kar	59
6.6.5. İncelenen işletmelerde saf hasıla	60
6.6.6. İncelenen işletmelerde tarımsal gelir	61
6.6.7. Toplam aile geliri	62
6.6.8. Rantabilite	63
7. HAYVANSAL ÜRÜNLERİN ÜRETİMİ VE PAZARA ARZI	64
7.1. Süt ve süt ürünlerinin üretimi ve pazara arzı	64
7.1.1. Sütün değerlendirilmesi ve pazara arzı	64
7.1.2. Süt ürünleri üretiminde kullanılan sütün kaynağı, peynir yapım yeri ve üretilen peynir çeşidi	65
7.2. Et üretimi ve pazara arzı	67
7.2.1. Besiye başlama yaşı, besi süresi ve beside kullanılan yemler	67
7.2.2. Besi hayvanlarını pazarlama yolları	67
7.3. Hayvansal Lif Üretimi ve Pazar Arzı	67
7.3.1. Yapağı değerlendirme ve pazarlama yolları	67
7.3.2. Keçi üst ve alt liflerinin değerlendirme ve pazarlama yolları	68
7.4. Gübre üretimi ve pazarlaması	69
7.4.1. Gübrenin değerlendirilme ve pazarlanma yolları	69
8. SONUÇ ve ÖNERİLER	78
8.1. Ekonomik Analize İlişkin Sonuç Ve Öneriler	78
8.2. Hayvansal Ürünlerin Pazara Arzına İlişkin Sonuç ve Öneriler	81
KAYNAKLAR	84

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1.1. Türkiye’de ve GAP Bölgesi’nde hayvan sayısı ve hayvansal üretim değeri	2
Çizelge 3.1. Örneğe çıkan köyler ve örnek sayıları	8
Çizelge 3.2. Erkek işgücü birimine (EİB) çevirmede kullanılan katsayılar	10
Çizelge 3.3. BBHB’ne çevirmede kullanılan katsayılar	11
Çizelge 4.1. Küçükbaş hayvan varlığı	16
Çizelge 4.2. Küçükbaş hayvanlardan elde edilen ürünler (1999)	16
Çizelge 5.1. GAP Bölgesi nüfus durumu	19
Çizelge 5.2. GAP Bölgesi nüfusun okur-yazarlık oranı (6 ve daha yukarı yaştaki nüfus)	19
Çizelge 5.3. GAP Bölgesinde bitkisel üretim	21
Çizelge 5.4. GAP Bölgesinde hayvan varlığı	22
Çizelge 5.5. GAP Bölgesinde hayvansal üretim miktarı	22
Çizelge 5.6. GAP Bölgesinde hayvansal üretim değeri	23
Çizelge 6.1. İncelenen işletmelerde hayvancılığa ait teknik veriler	24
Çizelge 6.2. İncelenen işletmelerde işletme arazi genişliği ve arazi tasarruf şekli	25

Çizelge 6.3. İncelenen işletmelerde işletme arazisinin kullanım biçimlerine göre dağılımı	26
Çizelge 6.4. İncelenen işletmelerde yer alan başlıca ürünlerin ekim alanı ve oransal dağılımı	27
Çizelge 6.5. İncelenen işletmelerde nüfusun yaş grupları ve cinsiyete göre dağılımı	30
Çizelge 6.6. İncelenen işletmelerde nüfusun okur - yazarlık oranı (7 ve yukarı yaştaki nüfus)	30
Çizelge 6.7. İncelenen işletmelerde nüfusun öğrenim düzeyi (7 ve yukarı yaştaki nüfus) %	31
Çizelge 6.8. İncelenen işletmelerde işgücü varlığı (EİB)	31
Çizelge 6.9. İncelenen işletmelerde ortalama arazi sermayesi	35
Çizelge 6.10 İncelenen işletmelerde arazi ıslahı sermayesi (TL)	36
Çizelge 6.11. İncelenen işletmelerde bina sermayesi	37
Çizelge 6.12. İncelenen işletmelerde bitki sermayesi ve tarla demirbaşı	38
Çizelge 6.13 İncelenen işletmelerde ortalama çiftlik sermayesi ve oransal dağılımı	39
Çizelge 6.14. İncelenen işletmelerde BBHB cinsinden hayvan varlığı	41
Çizelge 6.15. İncelenen işletmelerde alet-makine varlığı	42
Çizelge 6.16. İncelenen işletmelerde yardımcı maddeler varlığı	43
Çizelge 6.17 İncelenen işletmelerde para sermayesi (TL)	44
Çizelge 6.18 İncelenen işletmelerde ortalama işletme sermayesi ve oransal dağılımı	47
Çizelge 6.19. İncelenen işletmelerde yabancı sermaye	47
Çizelge 6.20. İncelenen işletmelerde sermaye neveleri ve oranları	48
Çizelge 6.21. İncelenen işletmelerde bitkisel üretim değeri	51
Çizelge 6.22. İncelenen işletmelerde hayvansal üretim değeri	52
Çizelge 6.23. İncelenen işletmelerde gayri safi üretim değeri	53
Çizelge 6.24. İncelenen işletmelerde gayri saf hasıla	54
Çizelge 6.25. İncelenen işletmelerde işletme öğelerine göre değişen işletme masrafları	57
Çizelge 6.26. İncelenen işletmelerde sabit masraflar	58
Çizelge 6.27. İncelenen işletmelerde toplam masraflar	59
Çizelge 6.28. İncelenen işletmelerde toplam gayri safi üretim değeri, değişen masraflar ve brüt kar (TL)	60
Çizelge 6.29. İncelenen işletmelerde saf hasıla	61
Çizelge 6.30. İncelenen işletmelerde tarımsal gelir	62
Çizelge 6.31. İncelenen işletmelerde ortalama aile geliri ve oransal dağılımı	63
Çizelge 6.32. İncelenen işletmelerde ortalama rantabilite oranları	63
Çizelge 7.1. Sütün değerlendirilmesi ve pazara arzı	70
Çizelge 7.2. Sütün kaynağı, peynir yapım yeri ve üretilen peynir çeşidi	71
Çizelge 7.4. Besiye başlama yaşı, besi süresi ve beside kullanılan yemler	73
Çizelge 7.5. Besi hayvanlarını pazarlama yolları	74
Çizelge 7.6. Yapağı değerlendirme ve pazarlama yolları	75
Çizelge 7.7. Keçi üst ve alt liflerinin değerlendirilme ve pazarlama yolları	76
Çizelge 7.8. Gübrenin değerlendirilme ve pazarlama yolları	77